

ศัพท์เฉพาะทางการวิจัย(๑๑)

(Research Terminology)

น.อ.หญิง ดร. ประอร สุนทรวิภาต
หัวหน้ากองสถิติและวิจัย โรงเรียนนายเรือ

๒ คำแรกในฉบับนี้ คือ Definition of Term และ Dependent Variables เป็นส่วนสำคัญที่ต้องกำหนดให้ชัดเจนตั้งแต่การเขียนโครงการวิจัยและอีก ๒ คำหลัง คือ Delphi Technique และ Descriptive Research นั้น เป็นรูปแบบวิธีวิจัยที่ใช้กันมากในการวิจัยทางสังคมศาสตร์

คำที่ ๒๘ Definition of Term : คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

Definition of Term หมายถึง คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย หรือ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย / คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะของการวิจัย

คำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยอาจคลุมเครือ และตีความหมายได้หลายอย่าง หรืออาจเป็นคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ซึ่งผู้อ่านงานวิจัยทั่วไปอาจไม่เข้าใจ จึงจำเป็นต้องให้นิยามศัพท์ไว้ให้ชัดเจน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันทั้งในโครงงานวิจัย และในเอกสารการวิจัย ซึ่งจะมีความเฉพาะเจาะจงของคำตามความหมายโดยทั่วไปของคำนั้น

ตัวอย่างนิยามศัพท์เฉพาะ ในเอกสารวิจัย “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ” (น.อ.หญิง ประอร สุนทรวิภาต, ๒๕๔๔)

โรงเรียนนายเรือ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของกองทัพเรือ ซึ่งมีหน้าที่ให้การฝึกอบรม วิชาการทหารเรือ ปกครองบังคับบัญชา ปลูกฝังคุณลักษณะ ผู้นำทหาร และให้การศึกษาภาควิชาการชั้นอุดมศึกษาถึงระดับปริญญาตรีแก่นักเรียนนายเรือ

คุณภาพของโรงเรียนนายเรือ หมายถึง การปฏิบัติงานของโรงเรียนนายเรือที่เป็นระบบ แบบแผนตอบสนองภารกิจ และได้ผลผลิตคือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของกองทัพเรือ

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ หมายถึง การรับรองว่าหากโรงเรียนนายเรือ ได้ปฏิบัติงานที่เป็นระบบ แบบแผน และตอบสนองภารกิจหลัก แล้วจะได้ผลผลิต คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของกองทัพเรือ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ หมายถึง โครงสร้างของการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือที่ประกอบด้วย หลักการวิธีการปฏิบัติ องค์ประกอบ และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ

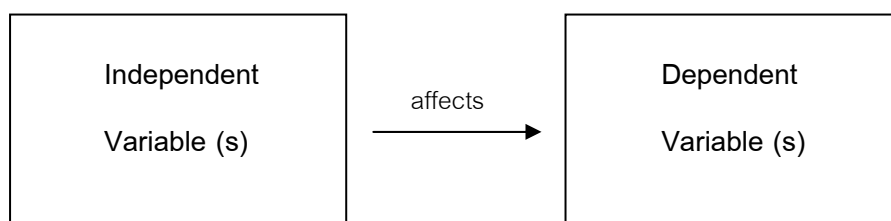
คำที่ ๒๙ **Dependent Variables** : ตัวแปรตาม

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนั้นจะแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ตัวแปรตาม (Dependent Variable) และตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ส่วนตัวแปรที่ไม่ได้ศึกษาจะเป็นตัวแปรภายนอก (Extraneous Variable) ซึ่งมีทั้งที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้

Dependent Variable หมายถึง ตัวแปรตาม คือตัวแปรที่เป็นผลตามมา / แปรผันตามตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

Dependent Variable : A variable affected or expected to be affected by the independent variable ; also called "outcome variable"

The relationship between independent and dependent variables can be portrayed graphically as follows (Fraenkel & Wallen, 1993)

ตัวอย่างเช่น ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายเรือที่เปลี่ยนแปลง / แปรผันตาม ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนที่แตกต่างกันระหว่างแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง หรือผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนนายเรือ (ตัวแปรตาม) ย่อมแตกต่างกัน ในช่วงก่อนฝึกภาคทะเลต่างประเทศกับหลังจากการฝึกภาคทะเลต่างประเทศ ๗๕ วัน (ตัวแปรต้น)

คำที่ ๓๐ *Delphi Technique* : เทคนิคเดลฟาย

Delphi Technique : เทคนิคเดลฟาย คือรูปแบบวิธีวิจัยแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ

๑. เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงที่อาศัยวิธีระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องที่ต้องการศึกษาวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ ซึ่งไม่ต้องมีการประชุมร่วมกัน

๒. เป็นการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นด้วยการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปให้ซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง โดยการเว้นระยะเวลาระหว่างแต่ละครั้งให้เหมาะสมและยึดถือความคิดเห็นครั้งสุดท้ายเป็นหลัก

๓. เก็บข้อมูลโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปให้

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละครั้ง แล้วหาข้อสรุปความเหมือน ความต่าง และสอบถามกลับไปใหม่จนกว่าจะได้ข้อสรุปสุดท้าย

จุดเน้นที่สำคัญ คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นปัญหาวิจัยซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะผลการวิจัยจะถูกต้องเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ซึ่งจะต้องระมัดระวังในการเลือกเป็นพิเศษ โดยมีขนาดที่เหมาะสม ๑๗ – ๒๐ คน

คำที่ ๓๑ *Descriptive Research / Study* : การวิจัยเชิงบรรยาย

Descriptive Research / Study : Research that attempts to describe existing conditions without analyzing relationships among variables

Descriptive Research : การวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการเริ่มที่มุ่งอธิบายหรือบรรยายสถานภาพปัจจุบันของสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาสำหรับอนาคต เช่น การวิเคราะห์สถานภาพการประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย (น.อ.หญิง ประอร สุนทรวิภาต, ๒๕๒๖) ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงสถานภาพของการประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทยว่าเป็นเช่นไร มีปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการฝึกอบรมอย่างไรบ้าง เพื่อจะเป็นหนทางแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและได้ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการปรับปรุงการประเมินโครงการฝึกอบรมให้ดียิ่งขึ้นไป ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการฝึกอบรมในที่สุด

: เป็นรูปแบบการวิจัยที่ใช้กันโดยทั่วไป ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาหาข้อเท็จจริงโดยธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำ (Manipulated) เพื่อควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังเช่นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) จึงถือได้ว่าการวิจัยเชิงบรรยายนั้นเป็นการวิจัยเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Research) ที่ผู้วิจัยมิได้เข้าไปมีบทบาทต่อผลที่เกิดขึ้น ปล่อยให้ผลเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติซึ่งแตกต่างจากการวิจัยแบบทดลองที่ผู้ทดลองเข้าไปมีบทบาทในการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรต่างๆ โดยสรุปการวิจัยเชิงบรรยายจะเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อบรรยายสถานภาพ (Status) ของปรากฏการณ์ปัจจุบันที่สนใจศึกษา อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์เหล่านั้นอย่างกระจ่างแจ้ง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๒๗)

รายการอ้างอิง

ชัยพร วิชชาวุธ. “การวิจัยเชิงทดลอง” การวิจัยทางการศึกษา : หลักและวิธีการสำหรับนักวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

ประอร สุนทรวิภาต, นาวาเอกหญิง. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ เอกสารวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทัพเรือ, ๒๕๔๔.

ประอร สุนทรวิภาต, นาวาเอกหญิง. การวิเคราะห์การประเมินโครงการฝึกอบรมในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิธีวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. “การวิจัยเชิงบรรยาย” การวิจัยทางการศึกษา : หลักและวิธีการสำหรับนักวิจัย กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๒๗.

Fraenkel , R.J. and E.N.Wallen. **How to Design and Evaluate Research in Education.** 2nd ed.

n.p., 1990.